

БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВО

УДК 01 (091) + 09 (477)

ІСТОРИЧНА БІБЛІОГРАФІЯ В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК (1918–1940 рр.)

Михайло КРІЛЬ, Ірина СМОГОРЖЕВСЬКА

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна, тел. (0322) 96-43-59*

У статті розглядаються основні напрями організаційного розвитку історичної бібліографії в радянській Україні. Охарактеризовані умови створення спеціальних установ і науково-дослідних інститутів при ВУАН, а також фахових періодичних видань. Показано роль окремих вітчизняних учених у справі організації бібліографічної справи, в тому числі її історичної сфери.

Ключові слова: Україна, ВУАН, історія, історична бібліографія, книгознавство, бібліотекознавство.

Важливим заходом успішного розвитку історичної науки в Україні була організація загальної поточної бібліографічної інформації. Вже у лютому 1919 р. в Києві створено Головну книжкову палату, яку очолив відомий книгознавець, бібліограф і культурний діяч Юрій Меженко (1892–1969). Вона стала центром державної бібліографії УСРР і відповідала за реєстрацію всієї друкованої продукції, що з'являлась на території республіки, організацію книжкових палат на місцях, видання органів державної бібліографії. Досить швидко ця справа набула загальнодержавної ваги. 30 червня 1920 р. видано урядовий декрет (Ради Народних Комісарів УСРР), за яким бібліографічну справу підпорядкували Народному комісаріату освіти. У розвиток цього декрету наприкінці 1920 р. при Всеукраїнському державному видавництві було створено Центральний бібліографічний відділ, який мав провадити державну бібліографію й статистичний облік всіх друкованих праць, їх збирання та збереження, розподіл по головних книгосховищах України¹. Окрім того, відділ накреслив широку програму науково-дослідної і практичної бібліографічної роботи. Проте передбачувані плани і завдання з різних причин так і залишилися нереалізовані.

Після виходу в червні 1922 р. постанови Ради Народних Комісарів УСРР “Про організацію Української книжкової палати і про забезпечення головних державних книгосховищ усіма виданнями республіки” Книжкова палата розгорнула поточну бібліографічну інформацію про видання на території України. Фонди головних книгосховищ і бібліотек України почали регулярно поповнюватися продукцією її видавництв².

¹ Про передачу бібліографічної справи в РСФРР Державному видавництву: Декрет Ради Народних Комісарів від 30 червня 1920 р. // Ленін і книга. – Київ, 1974. – С. 413–414.

² Культурне будівництво в Українській РСР. Збірник документів. – Київ, 1959. – Т. 1. – С. 148–149.

До завдань Книжкової палати належало “збирання обов’язкового примірника, повної наукової бібліографії всіх творів друку УСРР, створення фонду з книг, що залишилися без власників і яким загрожувало знищення, укладання єдиного центрального каталога всіх найбільших бібліотек України, розробки теоретичних питань бібліографії”³.

На початковому етапі інформацію про нову літературу оприлюднювали в різних виданнях. Передовсім це була газета “Вісті ВУЦВК” – орган Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету. Вона виходила у Харкові та Києві (1921–1941). З газетою на той час співпрацювали О. Вишня, Г. Петренко, П. Лісовий, М. Хвильовий, Ю. Смолич та ін. На її сторінках з’являлась цікава інформація з питань історії, культури, науки, мистецтва, а також художньої літератури, друкувалися також списки і покажчики книжок, брошур, періодичних видань, що побачили світ в Україні. Однак, ці списки лише вибірково фіксували надходження до Книжкової палати.

Окремі відомості про історичну літературу містилися в дев’ятому розділі – “Історія” – харківського журналу “Книга”, який у 1923–1924 рр. виходив у видавництві “Книгоспілка”, а від 1924 р. – у видавництві “Шлях освіти”. По суті він замінив критико-бібліографічний місячник видавництва “Час” – “Книгар” (1917–1919). Перед “Книгою” стояло завдання якомога повніше висвітлювати друковані здобутки, подавати систематичний огляд нових видань, визначати їхню наукову вартість. Опис публікацій супроводжувала розгорнута анотація з детальним викладом змісту, історією написання праці, описом її поліграфічного оформлення тощо. У кожному номері журнал друкував бібліографічний бюлетень Української книжкової палати, де окремими рубриками подавалися в хронологічному порядку відомості про книжки, брошури та журнали. У різний час історичну частину редагували В. Барвінський, М. Горбань, Ю. Кулик, М. Яворський та ін.

Помітною подією у розвитку української державної бібліографії став “Літопис українського друку” – орган української Книжкової палати, який щомісячно виходив з 1924 р. у Харкові. Саме у це видання вперше подавали найповнішу інформацію про всю друковану продукцію, яка виходила на території України, українські друки за її межами, а також огляди і статті з бібліографії. Отже, зі сторінок “Літопису” можна мати певну уяву про стан історичної науки в Україні. З кінця 1927 р. на сторінках “Літопису” розпочали публікувати нові матеріали з основних напрямів розвитку бібліографічної справи в республіці. Однак від 1929 р. видання почало виходити щоквартально, звузився обсяг інформації, а з наступного року “Літопис” перестав виходити у світ. Основною причиною цього була нерозробленість низки теоретичних та методичних проблем зі становлення державної бібліографії. Також не було обумовлено критерії і принципи охоплення літератури, не уніфіковано правила книгопису і розташування літератури в органах державної бібліографії на території України.

Після відкриття друкарні Книжкової палати УРСР “Літопис українського друку” почав виходити зі зміненою назвою – “Літопис друку УСРР” і став регулярним виданням. З наступного року він набував серійного характеру: “Літопис друку УСРР. Книги” (1935), “Літопис друку УСРР. Журнальні статті” (1936), “Літопис друку УСРР. Рецензії” (1936), “Літопис друку УСРР. Газетні статті” (1937). Загальну редакцію всіх видань здійснював директор Книжкової палати УСРР М. Фельдштейн.

³ Життя і революція. – Київ, 1927. – № 10–11. – С. 120.

У книжковій серії реєструвалася література, видана в Україні всіма мовами, а також ноти і друковані твори образотворчого мистецтва. У 1936 р. видання стало двотижневим і почало обліковувати літературу за схемою Всесоюзної книжкової палати. Один з двадцяти його розділів стосувався публікацій на історичну тематику. Серія “Рецензії” (1936) спочатку була піврічником, а від 1936 р. виходила щомісячно. Тут реєструвала критичні статті, огляди літератури тощо. Рецензії розміщувалися у систематичному порядку, а у межах розділів – прізвища авторів подавались в алфавітному порядку рецензованих книжок. “Літопис друку УСРР. Журнальні статті” реєстрував статті, документальні матеріали і твори художньої літератури, опубліковані в журналах, альманахах, “Працях”, ”Доповідях”, “Наукових записках” тощо. З метою обліку статей у республіканських, обласних та відомчих газетах від 1937 р. почав виходити “Літопис друку УСРР. Газетні статті”.

Видання образотворчого мистецтва за 1937–1938 рр. Книжкова палата зареєструвала у кварталнику “Літопис друку УСРР. Твори образотворчого мистецтва”. У 1939–1941 рр. цю інформацію подано окремими розділами в “Літописі друку УСРР. Книги”, нотні видання 1935–1936 і 1939–1941 рр. – у відповідному розділі “Літопису друку УСРР. Книги”.

Отже, в серійних бюлетенях запроваджувалася систематична класифікація друків за галузями знань, а не за видами літератури. У всіх серіях бібліографічних бюлетенів виділявся окремий розділ “Історія”, що значно полегшило доступ до поточної інформації. Регулярний випуск органів державної бібліографії, які оперативно відображали вихід друкованої продукції республіки, сприяло розвитку історичної бібліографії, створювало міцну базу, щоб можна було укладати бібліографічні покажчики і проводити довідково-бібліографічну та інформаційну роботу, яка вже в ці роки стала невід’ємною частиною діяльності великих бібліотек.

Деяку бібліографічну інформацію поміщав журнал “Радянський книгар” (Харків, 1929–1932). Це був орган Всеукраїнської ради з’їздів видавництва та книготорговельних організацій. “Радянський книгар” виходив з неперіодичними додатками: “Книжкові новини”, “Рекомендаційні списки”, Бюлетень на книжково-журнальну продукцію УРСР та ін. Роздрібненість спеціальних бібліографічних видань, їхня неперіодичність призвела до того, що відомості про значну кількість літератури, яку видали в Україні 1931–1934 рр., було втрачено.

Прогалини державної бібліографії частково поповнювали щорічники “Літопис друку УСРР. Книги”, які видавала Книжкова палата УСРР у 1931–1934 рр. Йдеться про чотири систематичні покажчики літератури (редактор – М. Фельдштейн), в які включалися книжки, збірники, наукові праці українською та російською мовами. Літературу з історичної тематики, археології, етнографії об’єднали у розділі “Історія”. Однак, ці щорічники мали численні бібліографічні прогалини. Стосовно реєстрації українських періодичних видань, то у 30-ті роки був виданий лише один зведений покажчик за назвою “Літопис періодичних видань УРСР за 1934 рік”, який містив перелік газет, журналів, наукових збірників, бюлетенів та інших періодичних видань. Починаючи від 1935 р. періоду реєструє “Летопись периодических изданий СССР”.

Важливу роль у розвитку історичної бібліографії і бібліографознавства відіграв Український науковий інститут книгознавства (УНІК), створений 1922 р. в Києві. Цей інститут, який очолив Ю. Меженко, вивчав питання бібліології, бібліографії, історії друку, готував бібліографічні покажчики за матеріалами Друку УСРР. Структурно Інститут мав чотири секції: історії книги, соціології й економіки книги, мистецтва і

техніки книги та бібліографії. У секції історії книги працювали Ю. Меженко, С. Маслов, П. Попов, Д. Балика, М. Сагарда, С. Єфремов, В. Ігнатенко, Ф. Максименко та ін.

Упродовж восьми років, від 1923 до 1930-го, Інститут видав чотири томи “Трудів УНІК”, шість випусків “Науково-популярної бібліотеки книгознавства” (1925–1926). Безпосередньою заслугою УНІК був випуск книгознавчого журналу “Бібліологічні вісті” (1923–1930), який редагував Ю. Меженко. На сторінках журналу висвітлювалися питання загальної теорії книгознавства, історії книги й книжкової торгівлі, а також бібліографознавства. Проблеми теорії, методики і організації бібліографічної справи розглядали в своїх статтях Ю. Меженко, С. Маслов, П. Іноземцев та інші автори. Журнал мав рубрики: хроніка та реферати, бібліотекознавство, рецензії та огляди, miscellanea. Це давало можливість знайомити читачів із сучасним станом української та закордонної бібліографії, оперативно інформувати та оцінювати бібліографічні новинки, відомості про які вміщувалися у матеріалах хроніки та в рецензіях.

З другої половини 1920-х рр. наукові розробки з бібліографії та бібліографознавства очолювала і координувала Всенародна бібліотека України (ВБУ). Заснована з ініціативи В. Василенка та В. Вернадського у Києві в серпні 1918 р. при ВУАН за назвою Національна бібліотека Української держави, в лютому 1919 р. вона змінила назву на ВБУ. Першим директором ВБУ став С. Постернак, а Раду бібліотекарів очолив Ю. Меженко. За першим статутом бібліотеки та положеннями, які 1924 р. затвердив Народний комісаріат освіти України, одним з найважливіших її завдань була наукова робота в сфері бібліотекознавства та бібліографії. ВБУ почала 1919 р. видавати власний часопис “Книжковий вісник” (редактор – Гнат Житецький), проте на другому числі його вихід припинився через відсутність фінансування.

У 1925 р. при цій бібліотеці на громадських засадах створено Науково-дослідний інститут бібліотекознавства та бібліографії, який 1926 р. перетворили на Науково-дослідну комісію бібліотекознавства і бібліографії з правом наукової кафедри. В роботі цієї комісії активну участь брали Ю. Меженко, С. Єфремов, Д. Багалій, А. Кримський, В. Кордт, В. Данилевич, Г. Житецький, М. Ясинський, Ф. Максименко, Д. Балика (1894) та ін. На засіданнях комісії, в публікаціях на сторінках періодичних видань ВБУ (“Бібліотечний збірник”, вийшло три випуски у 1926–1927 рр.; “Журнал бібліотекознавства та бібліографії”, вийшло чотири випуски у 1927–1930 рр.), фахівці обговорювали загальні проблеми створення українського бібліографічного репертуару, краснавчої й рекомендаційної, зокрема історичної, бібліографії, бібліографування періодичних видань тощо. У виданих ВБУ працях брали участь співробітники інших бібліотек республіки. Вінницька філія ВБУ видавала історико-бібліографічний збірник “Часописи Поділля” (1927–1928).

Проблеми координації бібліографічної роботи, налагодження наукових зв'язків між бібліотеками, створення зведених каталогів, удосконалення бібліографічного опису і методики укладання покажчиків автори неодноразово розглядали на сторінках видань бібліотеки ВУАН. Третій випуск “Бібліотечного збірника” (1927)⁴, який видавала ВБУ, був присвячений сучасному стану бібліографії в Україні, зокрема й історичним студіям. Проте у наступні роки проблеми історії бібліографії в республіці майже не досліджувалися. Активна робота щодо її узагальнення припадає лише на кінець 50-х рр. ХХ ст.

⁴ Бібліотечний збірник. – Київ, 1927. – Ч. 3.

Значним центром історичної бібліографії і бібліотекознавства була Одеса. Тут від 1925 р. функціонувало Українське бібліографічне товариство, яке фактично продовжувало наукові традиції Одеського бібліографічного товариства при Новоросійському університеті, яке діяло в 1911–1922 рр. Українське бібліографічне товариство очолював професор В. Лазурський. Членами товариства були також Б. Комаров, К. Копержинський, М. Марков, С. Рубінштейн та ін. Бібліографічне товариство сприяло розвитку української культури, систематично ознайомлюючи громадськість з сучасним станом науки і літератури. В його планах передбачався друк історико-краєзнавчих покажчиків літератури на основі місцевих матеріалів, біобібліографічного словника про визначних діячів Одещини тощо. Товариство опублікувало три томи “Записок Українського бібліографічного товариства в Одесі” (1928–1930).

Історичну літературу бібліографувала також “Комісія по вивченню історії Великої Жовтневої соціалістичної революції й Комуністичної партії (більшовиків) України” (Істпарт). Періодичний орган Істпарту (“Літопис революції”) систематично подавав рецензії, огляди історичних видань, списки та покажчики літератури, які видавала комісія.

Значний внесок у розвиток історичної бібліографії зробили Історична секція історико-філологічного відділення ВУАН, Науково-дослідна кафедра історії української культури при Харківському інституті народної освіти та ін. При Науково-дослідній кафедрі 1927 р. почала працювати бібліографічна комісія, яку очолив А. Козаченко. Її завданням було створити ґрунтовний бібліографічний покажчик історичної літератури, виданої в Україні з 1917 по 1927 р. Під час його укладання широко використовували зведений каталог книжок, виданих за цей час, а також картотеку журнальних статей Книжкової палати та архів друку УРСР. На їх основі випущено покажчик історичної літератури – “Бібліографія історії України, Росії та українського права, краєзнавства та етнології за 1917–1927 роки” (Харків, 1930). Покажчик містить окремі видання та статті з історії, історіографії, джерелознавства, краєзнавства, архівні документи, огляди, персоналії, рецензії тощо.

Над бібліографуванням української дореволюційної літератури систематично працювали співробітники науково-дослідного Інституту літератури ім. Т. Шевченка, створеного в Харкові 1926 р. Значне місце в роботі інституту посідав кабінет бібліографії Т. Шевченка й нової української літератури. Цікавою була практика створювати персональні покажчики – їх публікували у вигляді списків літератури до багатомних видань творів Ольги Кобилянської, М. Коцюбинського, Лесі Українки, С. Руданського, Ю. Федьковича та ін.

23–24 вересня 1929 р. відбулася республіканська нарада у справах науки, учасники якої наголошували на підвищенні рівня критики в періодиці: рецензуванні оглядів у пресі, створенні відділів критики і бібліографії в періодичних виданнях. В ухвалах наради йшлося про значення бібліографії, зокрема історичної, як засобу інформування та “ідеологічного впливу” на український народ. Розвиток історичної бібліографії в Україні проходив у складних умовах. Бібліографи старшого покоління обстоювали вичерпний добір літератури з тематики покажчиків, доводили, що завданням бібліографії є реєструвати все, що написано з певної теми без критичного відбору матеріалу. Молодше покоління наголошувало на обов’язковій “партійності бібліографії”, необхідності оволодіти “марксистсько-ленінською методологією”⁵. У своїх постано-

⁵ Розвиток історичної науки на Україні за роки Радянської влади. – Київ, 1973. – С. 10–36.

вах ЦК ВКП (б) вимагав перебудувати бібліографічну діяльність відповідно до завдань “соціалістичного будівництва і культурної революції”.

Бібліографознавча робота в Україні продовжувала активно розвиватись в 30-х рр. Створені бібліографічні та книгознавчі установи, науково-дослідні комісії і бібліографічні товариства опрацювали низку теоретико-методологічних проблем, обговорили їх на сторінках книгознавчих видань. Загальнотеоретичні проблеми української історичної бібліографії розробляли в трьох напрямках: визначення її суспільної ролі; класифікація видів бібліографії та розробка методів бібліографування літератури; планова організація бібліографічної справи на підставі координації діяльності історичних установ і бібліотек.

6–7 червня 1931 р. у Києві відбулась Всеукраїнська бібліографічна нарада, на якій також наголошували на необхідності перебудови всієї бібліографічної справи на “партійних засадах”. Ці “засади” особливо виразилися завдяки постанові ЦК ВКП (б) від 15 серпня 1931 р. “Про видавничу роботу”. Перед відповідними органами ЦК ставив завдання активізувати бібліографічну справу. Зокрема, редакціям газет і журналів пропонували друкувати тематичні, в т. ч. історичні огляди літератури, йшлося про створення бібліографічного журналу тощо. В руслі цих ухвал ЦК КП(б) України 18 травня 1934 р. прийняв постанову “Про викладання громадянської історії та географії в політехнічній школі”. Тоді ж рекомендували Народному комісаріатові освіти й видавництву “Радянська школа” видати в 1934–1935 рр. на допомогу викладачам історії і географії бібліографічні покажчики книг з історії і географії для використання їх у викладацькій роботі⁶.

Низку партійних та урядових постанов було прийнято у 1934–1936 рр. Вони скеровували наукове опрацювання вітчизняної історії, визначали зміни в структурі науково-дослідних історичних установ, зокрема створення на базі числених кафедр і комісій ВУАН науково-дослідних інститутів. Тоді ж, у Києві 1936 р. створили Інститут історії України ВУАН.

Листопадова постанова 1936 р. ЦК КП (б) України і Раднаркому УСРР “Про видання бібліографії літератури про Радянську Україну” накреслила план бібліографічної роботи, поставивши перед українськими бібліографами завдання описати, анотувати і систематизувати всю літературу про Україну, яка виходила з початку винайдення книгодрукування до 1937 р. різними мовами, в т. ч. з історичної тематики. Щоб здійснити цю програму до співпраці залучали науково-дослідні установи та організації України, зокрема Книжкову палату УРСР, Центральний бібліотечний колектор України, Київський і Харківський науково-дослідні інститути бібліографії і книгознавства, ВУАН, а також обласні бібліотеки. До редагування бібліографії залучили відомих українських вчених О. Богомольця, В. Затонського, О. Палладіна, О. Шліхтера та ін.

Для координації науково-бібліографічних робіт Народний комісаріат освіти УСРР в 1936 р. створив при Бібліографічному управлінні Науково-методичний кабінет бібліотекознавства та бібліографії, який став республіканським центром бібліографічної і методичної роботи. Посібники, що їх уклали співробітниками кабінету, сприяли організації заходів та популяризації літератури до знаменних та пам’ятних історичних дат. Історико-краєзнавчою бібліографією займались також переважно обласні бібліо-

⁶ Про викладання громадянської історії та географії в політехнічній школі: Постанова ЦК КП(б) України від 18 травня 1934 р. // Культурне будівництво в Українській РСР. – Київ, 1960. – Т. 1. – С. 653–655.

теки. Зокрема, в цей період Київська обласна бібліотека розпочала видання “Календаря знаменних дат”, перший випуск якого вийшов 1940 р.

Тоді ж перед бібліотеками України постало завдання: створити систему бібліографічних видань “від фундаментальних тематичних монографій та реєстраційних видань книжкових палат і до масово рекомендаційних списків”⁷.

Для координації науково-бібліографічної роботи Бібліотечне управління уклало 1936 р. зведений план роботи Книжкової палати УСРР, Центрального бібліотечного колектора України, наукових та обласних бібліотек. Накреслений план передбачав підготовчу роботу з укладання ретроспективних покажчиків історичної літератури, бібліографічних списків і пам’яток. Проте укладачі всіх цих видань зазнали руйнівного впливу “комуністичної ідеології” та контролю партійних органів.

У 1938 р. при Книжковій палаті УРСР засновано редакційно-видавничий відділ. Це дало можливість Палаті не лише систематично випускати видання (літописи, друковані картки і т. ін.), а й видавати методичні посібники з бібліографії та бібліотекознавства, а також бібліографічні покажчики з різних галузей науки, в тому числі з історичної тематики, які підготували різні установи.

Загалом в міжвоєнні роки історичні науки в Радянській Україні розвивались під “контролем партії на основі марксистсько-ленінської методології”. Ці обставини мали вплив на історичні праці, видані в той час, зокрема двотомник “Історія України в документах і матеріалах”, випуски “Хронології історії України”, серію нарисів з історії УРСР та ін.

Щоб популяризувати найкращі надбання історичної науки, укласти бібліографічні покажчики, списки літератури, а також бібліографічно забезпечити науководослідну роботу в 1939 р. в Києві відкрито Державну історичну бібліотеку УРСР. Разом з Інститутом історії України АН УРСР ця бібліотека планувала укласти ретроспективний бібліографічний покажчик “Історія Української РСР”. Проте через складні політичні умови та репресії задуму так і не здійснено. Попри це, в бібліотеці працювали над створенням бібліографічної картотеки з історії Української РСР, використовуючи для її поповнення фонди й каталоги бібліотек України.

Бібліографічна діяльність Бібліотеки АН УРСР була спрямована на створення бібліографічних посібників з різних питань історичної науки. Ці посібники видавали обмеженими накладками, розмножуючи за допомогою склографа. Так, у 1938–1939 рр. укладено “Бібліографічний покажчик художньої літератури до “Короткого курсу історії СРСР” та “Список художньої літератури в допомогу вивчаючим історію ВКП(б)”. Перед війною Бібліотека АН УРСР розпочала видавати щомісячний анований бюлетень наукової літератури, де фіксували нові видання різноманітної тематики, зокрема історичної, а згодом покажчики іноземних книг, журналів, серійних видань, що надходили до інститутів і Бібліотеки АН УРСР.

У вищих навчальних закладах та їхніх бібліотеках також уклали бібліографічні покажчики. Наукові бібліотеки навчальних закладів працювали над удосконаленням планування і координації бібліографічної роботи, організації каталогів, укладанням ретроспективних бібліографічних покажчиків і бюлетенів нових надходжень. Виходили у світ бібліографічні праці загального характеру, а також тематичні покажчики з історії України.

⁷ Бібліографічну роботу бібліотек на вищій щабель // Бібліотека у соціалістичному будівництві. – Київ, 1936. – № 3. – С. 2.

Цінність досвіду становлення української історичної бібліографії 1917–1939 рр. незаперечна. Саме в цей період сформувалися і були теоретично обґрунтовані основні напрями її розвитку.

Бібліографічна наука в Україні стимулювала рій фахових праць, істотне поліпшення їхньої якості. Державна бібліографія до кінця 30-х років XX ст. зуміла організувати й налагодити систематичне видання літописів, де була інформація майже про всю друковану продукцію України, в т. ч. з історичної тематики. Проте через постійну боротьбу більшовицької партії за “ленінський методологічний підхід” проти “націоналістичних тенденцій” науково-допоміжна бібліографія, зокрема історична, відставала від тогочасних потреб, і тому низка різних галузей науки не була забезпечена належною бібліографічною базою.

HISTORICAL BIBLIOGRAPHY IN SOVIET UKRAINE: ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT (1918 – 1940)

Mykhailo KRIL', Iryna SMOGORZHEVS'KA

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytets'ka Str., Lviv, 79000, Ukraine, phone (0322) 96-41-54*

Main directions of organizational development of the historical bibliography in Soviet Ukraine. We characterize conditions of creation of specialized institutions and research instituts of All-Ukrainian Academy of Sciences as well as periodicals. A role of certain Ukrainian scientists in organization of bibliography as well as its historical sphere.

Key words: Ukraine, Scientific library, history of bibliography, bibliographical science, bibliographical editions.

Стаття надійшла до редколегії 22.05.2004

Прийнята до друку 27.12.2004